

ВСИЧКО
красиво
започна
ПОСЛЕ

Саймън
ван Буй

enthusiast

„Драматична и поетична история за безсмъртната природа на любовта и за жестоката красота, която понякога се крие в човешката съдба. Роман, който всеки трябва да прочете!“

Ню Йорк Таймс

Simon Van Booy
Everything Beautiful Began After

Copyright © 2011 by Simon Van Booy

Саймън ван Буй
Всичко красиво започна после

© Мария Михайлова, преводач, 2014

© Иво Рафаилов, художник, 2014

Enthusiast

Запазена марка

на „Алто комюникейшънс енд пълбишинг“ ООД

ISBN 978-619-164-100-0

Саймън ван Буй

ВСИЧКО
красиво
започна
ПОСЛЕ

Превод Мария Михайлова

enthusiast
София, 2014

*Аз не съм аз: ти не си той или тя: те не са те.*¹

Ивлин Уо

Пролог

Всичко вече е било тук и аз се раждам последна.

Дребни въпроси изпълват ума ѝ като кръжащи птици. Дърветата като скелети, с обрулена от сланата плът, пак се променят. Зелените им връхчета се каляват в последните мигове на миналата година.

Тя чака в необитаемия край на градината, облягайки се на една порта с палтото си – онова, което не би носила. Но сега всичко в него изглежда красиво – особено копчетата; мънички бивни, обезцветени от хиляди хранения. Загадката на джобове.

В най-далечния край на гората, където никой не идва, там започва и свършва нейният живот.

Скоро море от нова трева ще залее полетата отвъд портата.

Освен това е рожденият ѝ ден. Десетгодишна; изведнъж ѝ е позволено сама да припари до далечната порта; достатъчно голяма е, за да лежи будна в леглото си, слушайки аплодисментите на дъжда по прозореца. Дори сънищата ѝ са по-по-раснали: падаща на вълни коса, копае с баща си за съкровище в далечни страни; после побягва от бурята на нарастващото знание, спасява се в утрото и забравя.

¹ „Завръщане в Брайдсхед“, превод Аглика Маркова. – Бел. прев.

Баща ѝ е в гората и я търси. Вечерята е готова и чака в тенджерата да бъде изядена.

Майка ѝ пали свещи с едно-единствено пламъче, призовано от очите ѝ.

Баща ѝ е навън и вика името, което ѝ е било дадено.

Но истинското ѝ име се знае само от промяната в светлината, която идва без звук, и от червеите, които напират нагоре през просмуканата кора на пръстта; те лъщят и извиват глави в сяло съгласие. Баща ѝ ги предизвиква, като потупва земята с пръчка. Мислят, че това е дъжд.

Баща ѝ преди се преструваше, че *я* е намерил в градината – че не е негова дъщеря, а някакво творение на природата, че се е появила веднага след няколко ранни нарциса, – че *я* е вдигнал от земята така, както намира всички останки от древността, с късмет и ентузиазъм.

Майка ѝ има дълга коса. Увива *я* на тила си в меко гнездо. Вратът ѝ навява тишината и свежестта на зората. Годините са изпрели нишки около очите ѝ. Устата ѝ е малка и се движи с обещание за добрина.

Тази сутрин баща ѝ каза, че снегът приближава.

Но в ума ѝ той завалява бързо. Тя не може да го спре. Скоро всичко, за което мисли, ще се покрие с онова, което се надява да се случи. А в полунощ ще надзърне през повдигнатите краища и ще се удиви на сияещата плащаница.

Понякога, когато извиква през нощта, баща ѝ идва. Държи ръката ѝ и *я* разтрива, докато очите ѝ почнат да се навлажняват, и тя бавно потъва, оставяйки след себе си въпросчета, които се носят по повърхността на живота ѝ до сутринта.

Знае, че е произлязла от тях.

Знае, че *я* вдигнаха нависоко – горещо, пищящо кълбо с миниатюрни пърхащи ръчички.

Имаше кръв.

Знае, че е пораснала вътре. Знае, че хората се отглеждат едни други.

Веднъж на едно дърво откри нещо растящо. Нещо шаващо вътре в малко копринено коремче, вплетено в грубата кора.

Бяла торбичка, изпредена от нишка на фея. Навестяваше вълшебното си дете с отдаденост. Тихо му говореше и тананикаше песни от училище.

Думите, в най-изящните си мигове, се разтварят в нежно чувство.

Не можеше да е сигурна, но детето ѝ, в неговата бяла утроба, растеше и понякога, когато тя го стопляше с дъх, завърташе тялото си.

Представяше си, че един ден отвътре към нея ще надзърне учудено лице. Щеше да обели сияйното си бебе от дървото, да му даде мляко и кибритена кутийка, докато порасне достатъчно, за да спи в нейната стая и като всички деца да признава всичко с въпроси. Представяше си как мъничкото му тяло шава в дланта ѝ. Черната точка на отворена уста.

Но после, един път след вечеря, тя отиде при детето си на дървото и откри, че пашкулът е празен.

Приказната кожица, ефирният воал се беше скъсал в нейно отсъствие. Тя чака до смрачаване, докато гарваните не закашляха тържествено към онзи далечен пожар, неразбираем за тях. Нейните очи също бяха червени. Запъти се бавно през градината към къщата.

Точно както беше твърде уплашена да каже на някого, че е родила дете, така и сега беше прекалено горда да сподели мъката си.

Един ден през лятото, докато лежеше облегната на дървото, със сърце, изпълнено от пустота, на голото ѝ коляно кацна пеперуда.

Крилата ѝ се надигаха и спускаха – две очи вторачено я гледаха в своето неведение. Нейните очи сляпо отвърнаха на погледа. Победата на природата е безпроблемна.

Сега вече чува баща си.

Гласът му е ясен и пронизващ. Кънти между влажните дървета. Имало е време, преди да познава майка ѝ.

Било е преди нейното начало.

Това е бил призрачен свят без значение. Свят, който е дишал, но без форма.

Дори не е била замислена. Била е мъртва, без да е умирала. Сега, докато баща ѝ я вика на прага на нощта, тя се чуди как е открил майка ѝ. Извикал е името ѝ в тъмната гора? Отекнало ли е през него, преди да знае, като някакво изгубено знание за привличането?

Тази вечер, докато се хранят, ще помоли да ѝ разкаже как се е случило.

Обичаме ли, преди да заобичаме.

Знае, че майка ѝ е паднала – не от небето, безмълвно над хълмовете като нишките на светкавица, а на място, наречено Париж. Фотоапаратът ѝ на парчета. Петна кръв по стъпалата.

Баща ѝ вече е съвсем близо.

Помисля да падне на земята, но вместо това си спомня името си – кука, на която я носят през света.

По пътя обратно към къщи, през здрача, ще попита баща си за историята как е срещнал майка ѝ.

Знае само, че някой е паднал и че всичко красиво е започнало после.

Първа глава

За онези, които са изгубени, винаги ще има градове, в които се чувстват като у дома си.

Места, където самотните хора могат да живеят в изгнание от собствения си живот – далеч от всичко, което някога се е предполагало за тях.

Атина отдавна е място, което събира самотниците. Град, обречен вечно да олицетворява себе си, град, омотан в жестоки обръчи от пътища, където грохотът от уличното движение е звук толкова постоянен, че е като тишина. Онези, които живеят в самия град, живеят в облак от дим и прах – защото както скитащите кучета, които внимателно претърсват задните улици с провиснали челюсти, пушците остават, разпръсвани само за миг от диханието на вятъра или от благоухания изблик от някоя тенджера, когато се повдига капакът.

Да се взираш в лицето на Атина е като да надничаш в черепата на някой храм. Озовали се високо над града върху скала, туристите се нижат по ронливите пътеки, търтят се по смаляващите се късове мрамор, протрит от столетия любопитство.

Извън въображението Партенонът не е нищо повече от купчина струпани отломки. И такава е тайната на живота в град, опустошен заради въодушевлението към неговото детство. Атина живее в сянката на онова, което не може да си спомни, на онова, което никога вече няма да може да бъде.

Има също и такива хора. И някои от тях живеят в Атина.

Можеш да ги видиш в неделните сутрини с торби плодове – бавно вървят през разрастващия се бетонен лабиринт, отнесени в собствените си мисли, закотвени към света от непознати сенки.

Повечето жилища в Атина имат тераси. В много горещи дни градът затваря милионите си очи, щом сенниците се спуснат, потапяйки фигурите зад тях в сънища от полумрак.

От разстояние бялата мазилка и каменната облицовка на сградите сияят и онези, които приближават от морето на поклащащи се лодки, виждат само издигаща се равнина от искрящо бяло. Детайлите са пазени от балдахина на ярката слънчева светлина, която покрива града до вечерта. Тогава той забавя темпото и внезапна руменина, задълбочаваща се в пурпурно, забулва морето и се превръща в нощ.

В този град от хиляди села семействата се струпват боси на балконите, с крака върху табуретки. Самотни мъже, пръснати по кафенетата, прегърбени над игра на табла, се влизрат вторачено в края на цигарите си – изгубени в жаравата на спомнянето. Това е град, в който хората се почитат и презират помежду си в едно и също поемане на дъх.

За изгубените души на тоя свят Атина е място, на което не е нужно да открият себе си, а да открият други като себе си.

В Атина никога няма да остарееш.

На времето се гледа като на това, което е било, а не като на това, което предстои.

Всичко вече се е случило и не може отново да се повтори, въпреки че се повтаря.

Съвременна Атина бръмчи около истина, в която всеки вярва, но никой не може да си спомни. Като гост ти просто трябва да намериш свой собствен път през нечистите, прашни улици, където кучетата следват на достатъчно близко разстояние, за да са заплаха, а стените още зяят на местата, разбити от оръдия в древни войни.

И застоялият пушек и суматохата, странната музика на латерната, вечното блъскане с непознати.

Музеите са претърпкани с моменти, които са изчезнали от историята, които е невъзможно да върнеш обратно, открити от удара на рало или извадени горе от кладенци, или извлечени с оплетени рибарски мрежи от морското дъно: покрити с мъх глави, каменни ръце, гъмжащи от ракообразни, про-

гнили весла, довлечени от течението, докато сънуват накъде са отивали.

Красотата на артефактите е в това как ни успокояват, че не сме първите, които ще умрем.

Но онези, търсеци само успокоение от живота, никога няма да бъдат нещо повече от туристи, които виждат всичко и се опитват да притежават онова, което може само да бъде усетено. Красотата е сянката на несъвършенството.

Преди Ребека да се премести в Гърция, за да израсне като художничка, тя летя по света, сервирайки храна и пиетета на хора, които намираха красотата ѝ за утешителна.

Хиляди пазят спомена за нейното деколте, за тъмносиньото на униформата ѝ, за гладките върхове на тъмносините ѝ обувки, за спретнатия букет от ярко червена коса.

Движеше се по прави пътеки, винаги усмихната – механичен лебед, увит в син памук. Сутрините преди работа връзваше косата си пред огледалото. Тя беше мека и винаги падаше на вълни. Ребека задържаше фибите в устата си, а после поставяше всяка една като изречение, което никога няма да каже. Косата ѝ беше ярко червена, сякаш постоянно засрамена.

За Ребека беше усилие да говори и, също като много други свенливи хора, в огледалото тя откри лице и глас, които подхождаха на говоренето. Използваше ги като инструменти, за да се увери, че това, което се иска, е чай, а не кафе, или пък дали господинът или дамата не биха желали още една възглавница. Истинската Ребека се спотайваше отдолу, вмъкната тайно на борда на всеки полет в униформата си, изчакваща момента да разкрие себе си.

Но такъв момент никога не настъпваше и истинската ѝ същност, по силата на пренебрегването, се отвърна от света и неусетно се изплъзна, без никой да забележи.

Макар че работата ѝ всъщност имаше своите мигове на избавление. Обръщаше особено внимание на децата, пътуващи сами. Често сядаше до тях през почивките си, държеше ги за

ръка, събираше меки въженца коса в плитки, гледаше как лист хартия оживява в линии. Мечтата ѝ беше да стане човек на изкуството – да бъде обичана заради моменти отвъд собствения ѝ живот.

Беше прекарала детството си със своя дядо и сестра близначка, очаквайки един човек да се прибере у дома, но този човек никога не го направи. А после изведнъж стана прекалено късно. И очакваният човек стана чужд, когото вече не би разпознала.

През първите сезони на нейната женственост Ребека почувства, че има свят извън нейното разочарование. Близначката ѝ също го усети и в монотонния следобед двете се гледаха една друга в банята като порцеланови кукли, животът им – разказ вътре в разказа.

Рядко говореха за отсъстващата си майка и никога дори не споменаваха баща си, който, бяха им казали, загинал в автомобилна катастрофа, преди да се родят. Когато нещо по телевизията загатваше за майчинство, и двете момичета се вцепняваха, докато моментът отмине. Защото дори и най-неуловимото движение щеше да бъде разтълкувано от другата като признание за чувство, което споделяха в мълчание – липса, която им е била наложена.

После се появи идеята за друг вид любов. Сама в леглото, шестнайсетгодишна, Ребека се вкопчи в чаршафите и призова странностите на нещо вътре в тялото ѝ, нещо живо, виещо се по спирала все по-дълбоко и по-дълбоко във вихрения басейн на нейната същност, почти посягащо назад в миналото да я търси.

За такова мълчаливо момиче, което вървеше към училище всеки ден през меки поляни, червената му коса, необузdana като разхвърчали се листа – да обича без страх щеше да е като да се удави в друг човек. Първа глътка вода; чезнещо лице; слънцето, променящо формата си, бляскав венец – като ръба на бутилка, в която е паднала. Тогавя тялото ѝ щеше да се изпълни, да се отпусне с деликатна тежест и да се понесе по течението.

Наставничката на Ребека в „Ер Франс“ беше на четирийсет и пет и разведена. Бившият ѝ съпруг живееше в Брюксел и работеше в администрацията. Лицето ѝ бе много изпито. При тежаваше елегантност, заради която изглеждаше по-висока, когато вървеше. Беше такава жена, каквато Ребека си представяше, че би могла да е майка ѝ.

Когато за първи път дойде на обучение, Ребека гледа видеозаписи на стюардеси в морето, придвижващи с гребла осмоъгълни оранжеви салове, докато през прозорци от прозрачна пластмаса надничаха дребни глави (както се предполага, пътници).

На шестседмичен тренировъчен лагер тя се научи да потушава пожари, да излиза с ритник през прозорци и да освобождава безпомощни пътници, заклещени с главата надолу на седалките си. И се научи да прави всичко това, облечена с пола и на високи токчета.

Обучиха я да обезоръжава терорист с токчето на дамска обувка „Диор“ и да обезврежда ръчна граната с фиба за коса. Но ако в който и да е момент скъсаше чорапогащника си, чуваше се изсвирване и тя трябваше да започне упражнението отново.

Обучението се провеждаше в просторни, необозначени складове извън Париж. На Ребека винаги ѝ се напомняше колко голям късмет има, че е била избрана за професията си. След известно време просто стисна зъби. По-голямата част от обучението, мислеше си тя, е напълно безполезно.

Повечето самолетни катастрофи са фатални за всички на борда.

Истинската ѝ работа (за която премина значително по-кратка подготовка) беше да сервира храна и да се раздвоява на пътеката между авторитет и сексапил. През шейсетте години задължителната пенсионна възраст за стюардеси беше трийсет и пет години, но се очакваше мъдро да използват положението си, за да си осигурят съпруг преди това.

Държеше своето малко „Рено Клио“ на паркинг за персонала, близо до международното летище „Шарл дьо Гол“. Препаратът за миене на прозорци миришеше като шампоан. Се-

далките бяха от сива тъкан. Мюсюлманинът, който държеше гаража, имаше малка канцелария, където по цял ден пиеше чай и хранеше бездомни котки.

След две години тя напусна „Ер Франс“ и се премести у дома, в къщата на дядо си. Много от неговите приятели бяха отишли в старчески домове в Париж или Тур, за да са по-близо до децата си. Сестра ѝ живееше на юг, близо до Ош, с по-възрастен мъж, който понякога я удряше.

Далеч от близначката си през годините, прекарани в полети, Ребека беше станала самостоятелен човек. Вече не беше една от двете и не беше отговорна за странните изблици на сестра си, които, докато растяха, я бяха плашили и отблъсквали.

Ако някой я попиташе има ли братя и сестри, откровено се насилваше да признае присъствието на сестра. Премълчаваше темата, като я отклоняваше. В края на краищата това беше нейният живот – и само него имаше.

Ребека намери къщата на дядо си, както я беше оставила: същите картини по стените; същите неща в хладилника; същите звуци, идващи от телевизора; птици, гнездящи в дърветата; кашлянето на далечен трактор; хладни безшумни нощи, после бузата на утрото, долепена до пердето; звукът на водата, течаща от кран; дядо ѝ, който си подсвирква в кухнята, докато кълца на парченца лист джоджен в чаша.

Ребека рисуваше или сутрин, или късно следобед. Дядо ѝ поглеждаше от кухненския прозорец дали тя е в градината. Понякога идваше отвън с кафе и мадлени. Беше много тихо. Понякога отгоре минаваше някой малък самолет. Друг път просто вятърът и потракването на щипки от полюшващо се въже.

Повечето от приятелите на Ребека от училище се бяха преместили в по-големи градове в търсене на работа и приключения. Някои бяха постъпили в университети в малки градове.

Понякога Ребека дръзваше да влезе в тъмната барака в края на градината. Вътре имаше черно колело със спаднали гуми,

масльонки, гниеши прозоречни рамки, паяжини и кутия за чай с акварелни рисунки, подписани от майката на Ребека с инициали.

Сестра ѝ знаеше за тях, но на петнайсет години вече се беше отърсила от всякакви творчески амбиции и проявяваше съвсем вял интерес.

Те караха Ребека да изпитва непосредствена близост към някого, който е много далеч. Всичките изобразяваха езерото, което се намираше на близко разстояние пеша от тяхната къща. На рисунките водата беше спокойна, с две фигури на тревист бряг – сякаш чакащи нещо да наруши повърхността на водата. Небето – затрупано с облаци. Мънички точици за диви цветя и винаги все същите два инициала с червено в долния десен ъгъл.

След една тиха година в къщата – година, прекарана с облекчението, че не лети, че не е хубава; година, в която събираше сила, рисунки, набираще смелост – Ребека реши да използва последните си спестявания и да замине за Атина. Никого не познаваше там. Щеше да вземе своите скицници, маслените бои и още няколко други вещи от къщи, които според нея можеше да я вдъхновят.

Щеше да живее в изгнание с желанията си. Щеше да живее и да си ги представя на платно, като бледи кръпки звездна светлина: многообещаващи, но толкова далечни; неустойими и все пак лишени от право на промяна.

Саймън ван Буй
ВСИЧКО КРАСИВО ЗАПОЧНА ПОСЛЕ

Превод *Мария Михайлова*
Редактор *Гергана Рачева*
Коректор *Людмила Стефанова*
Художник *Иво Рафаилов*
Предпечат *Митко Ганев*
Американска. Първо издание

Формат 60×90/16
Печатни коли 21
ISBN 978-619-164-100-0

Издава enthusiast
Запазена марка на
„Алто комюникейшънс енд пбблишинг“ ООД
София, ул. „Кракра“ № 20
тел. 02/943 87 16
факс: 02/943 87 18
e-mail: office@enthusiast.bg

Книгите на „Ентусиаст“
може да закупите с отстъпка
от www.bookstore.enthusiast.bg

Печат „Полиграф-Юг“ АД

Ребека е млада, красива и много объркана. Талантлив художник, тя търси утеха и вдъхновение под жаркото слънце на Средиземноморието – в Атина, – докато се опитва да разбере себе си и да се научи да обича без страх.

Джордж е дошъл в Атина да учи древни езици, след като е завършил скъпо частно училище и университет от Бръшляновата лига. Той е самотник без никакви контакти и прекарва времето си над книгите или в скитане из града в пиянски унес.

Хенри е в Атина на разкопки. Квалифициран млад археолог, той се е отдал на изучаването на миналото на града, за да избяга от своето собствено, което крие болезнена и несподелена с никого тайна.

И тогава, след поредица от случайни срещи, съдбите на тримата странници се преплитат, докато те се впускат през глава в едно лято, което ще ги промени и ще преобърне живота им за десетилетия напред.

„Ако Франсис Скот Фицджералд и Маргьорит Дюрас имаха син, то това би бил Саймън ван Буй! Един наистина специален писател, който със своя абстрактен език създава такива емоционално наситени и оригинални образи, че дъхът ти буквално спира.“

Лайбръри Джърнъл

„Всичко красиво започна после“ едновременно създава и удовлетворява страстта на читателите по пътешествията. Убедителната проза на Ван Буй ще ви пренесе през морета и океани, ще ви заведе на археологически разкопки, на летища и в хотели по всички краища на света, а романтичната приказка, която е в центъра на книгата, остава ярка и жива, дълго след като историята е приключила.“

Пъблишърс Уикли

www.enthusiast.bg

9 786191 641000

Цена 15 лв.